

บทคัดย่อ

รายงานการวิจัย

เรื่อง สภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการครู

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยด้วยวิธีการสำรวจ (Survey research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์สภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติและสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ โดยเน้นการศึกษาสภาพการใช้อัตรากำลังข้าราชการครูในสถานศึกษาในส่วนที่เกี่ยวกับการใช้คุณสมบัติปริญญาและ/หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั่วโมงการสอน อัตราส่วนการใช้ครูต่อนักเรียน และการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่และความรับผิดชอบในปัจจุบัน กลุ่มประชากรเป้าหมายที่ทำการสำรวจได้แก่ ข้าราชการครูในสายงานการสอนซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอนในสังกัดส่วนราชการดังกล่าว การสำรวจกระทำใน ๔ เขตการศึกษา ได้แก่ เขตการศึกษา ๒ (จังหวัดยะลา) เขตการศึกษา ๖ (จังหวัดลพบุรี) เขตการศึกษา ๘ (จังหวัดเชียงใหม่) และเขตการศึกษา ๕ (จังหวัดอุดรธานี) ซึ่งใช้หลักการสุ่มตัวอย่างแบบใช้ความน่าจะเป็น (Probability Sampling) โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) และวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ (Systematic Random Sampling) สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม (Questionairs) ส่วนสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ อัตราส่วนร้อยละ (Percentage) และค่าไคสแควร์ (X^2)

ผลการศึกษาพบว่า ข้าราชการครูในสายงานการสอนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีอายุระหว่าง ๓๑ - ๓๕ ปี มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งข้าราชการครูระหว่าง ๔ - ๖ ปี และมีสภาพการปฏิบัติงาน ดังนี้

๑. มีการใช้ข้าราชการครูให้ปฏิบัติงานตามคุณสมบัติปริญญาและหรือประกาศนียบัตรที่ได้รับมา ทั้งนี้เพราะส่วนใหญ่มีคุณสมบัติทางวิชาชีพครู ทั้งที่มีเมื่อแรกบรรจุและแต่งตั้ง และมีเพิ่มขึ้นจากการศึกษาอบรมเพิ่มเติมภายหลังได้แก่ ประกาศนียบัตรทางการศึกษา ประกาศนียบัตรชั้นสูงทางการศึกษา และปริญญาตรีทางการศึกษา เป็นต้น

๒. ข้าราชการครูส่วนใหญ่มีชั่วโมงสอนเฉลี่ยสัปดาห์ละ ๑๑ - ๒๐ ชั่วโมง และปฏิบัติงานอื่นอีกสัปดาห์ละ ๑ - ๑๐ ชั่วโมง

๓. ข้าราชการครูส่วนใหญ่เห็นด้วยกับอัตราส่วนระหว่างครูต่อนักเรียนตามที่ ก.ค. กำหนด ดังนี้

ครู ๑ คน ต่อนักเรียน ๒๓ คน	(ระดับอนุบาลศึกษา)
ครู ๑ คน ต่อนักเรียน ๒๕ คน	(ระดับประถมศึกษา)
ครู ๑ คน ต่อนักเรียน ๑๗ คน	(ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น)
ครู ๑ คน ต่อนักเรียน ๑๕ คน	(ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย)

๔. ข้าราชการครูส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยกับการปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ ก.ค. กำหนดไว้ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่งข้าราชการครู สำหรับสายงานการสอน

อนึ่ง จากผลการวิจัยครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะดังนี้คือ ควรมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมโดยเน้น กิจกรรมที่ครูผู้สอนทำการสอนและปฏิบัติในแต่ละสัปดาห์แยกตามระดับการศึกษา เพื่อประโยชน์ต่อการปรับปรุงการกำหนดมาตรฐานอัตรากำลังของข้าราชการครูต่อไป ควรศึกษาอัตราการใช้ครูต่อนักเรียนในเชิงลึก เพื่อประโยชน์ในการกำหนดอัตราส่วนการใช้ครูต่อนักเรียนให้สัมพันธ์กับปริมาณงานอย่างเป็นปัจจุบัน และควรศึกษาติดตามการใช้ข้าราชการครูให้ปฏิบัติงานว่าตรงกับสาขาวิชาที่สำเร็จมาหรือไม่